

คำสั่งนโยบาย

ของ

คณะรัฐมนตรี

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

แถลงต่อรัฐสภา

วันพุธที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๘

ทำนุปรธานรัฐสภาที่เคารพ

ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้กระผมดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ และแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ นั้น

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินเรียบร้อยแล้ว โดยยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นระบอบการปกครองและสถาบันที่พึงปรารถนาและเหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชนชาวไทยอย่างแท้จริง และครอบคลุมถึงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามบทบัญญัติในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะรัฐมนตรีจึงขอแถลง นโยบายดังกล่าวต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อให้ทราบถึงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์ และ นโยบายของรัฐบาล ในการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงก้าวหน้าในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชนชาวไทย ทุกคน

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

โดยที่รัฐบาลคณะนี้ บริหารราชการแผ่นดินต่อเนื่องจากรัฐบาลคณะที่แล้ว และได้ประกาศนโยบายในระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า สี่ปีที่ผ่านมาเป็นช่วงเวลาแห่งการซ่อมความเสียหายจากวิกฤตของประเทศ แต่สี่ปีต่อจากนี้ไปเป็นช่วงเวลาแห่งการสร้างชาติให้แข็งแกร่งยั่งยืน ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องขอรายงานให้เห็นภาพในอดีตเพื่อความต่อเนื่องเชื่อมโยงไปยังอนาคต กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลเข้าบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ประเทศไทยในขณะนั้น กำลังเผชิญภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัวลงอันเนื่องจากระบบเศรษฐกิจไทยยังพึ่งพาต่างประเทศสูง โดยเฉพาะในไตรมาสแรกของปี ๒๕๔๔ เศรษฐกิจขยายตัวได้เพียงร้อยละ ๑.๗ เท่านั้น มูลค่าการส่งออกสินค้าลดลงร้อยละ ๑.๓ ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างมากอยู่ที่ประมาณ ๔๓.๒ บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หนี้สาธารณะสูงถึงร้อยละ ๕๕.๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ จำนวนคนว่างงานยังคงสูงถึง ๑.๒ ล้านคน และจำนวนคนจนมีมากถึง ๘.๙ ล้านคน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเอาใจใส่และทุ่มเทเป็นพิเศษในการบริหารให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ

ในช่วงที่เป็นรัฐบาลในสมัยแรกได้ปรับแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์คู่ขนาน กล่าวคือ ให้ความสำคัญแก่การกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าและสังคมผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ โดยการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยคำนึงถึงการสร้างเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจ และมุ่งเน้นการบริหารการเงินการคลังอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินนโยบายของรัฐบาลตลอดสี่ปีที่ผ่านมา ได้ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวสูงถึงร้อยละ ๖.๙ และร้อยละ ๖.๑ ในปี ๒๕๔๖ และ ๒๕๔๗ ตามลำดับ ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้นที่ระดับประมาณ ๔๐ บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกขยายตัวสูงถึงร้อยละ ๒๓ ในปี ๒๕๔๗ อันเนื่องมาจากการเจรจาเปิดการค้าเสรีกับหลายประเทศ และการพัฒนาศักยภาพใหม่ให้แก่ภาคบริการที่มีความได้เปรียบจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

การลงทุนของเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๓ ในปี ๒๕๔๗ หนี้สาธารณะลดลงเหลือประมาณ ร้อยละ ๔๗.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมาก เป็นประวัติการณ์ที่ระดับ ๔๙,๘๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือมากกว่าสี่เท่าของหนี้ต่างประเทศ ระยะสั้น ซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้สร้างโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้ง่ายขึ้น ก่อให้เกิดการกระจายเม็ดเงินลงทุน ตลอดจนการสร้างงานและรายได้ในระดับ รากหญ้า

ในขณะที่ทางด้านสังคม ประชาชนได้รับหลักประกันสุขภาพสูงถึงร้อยละ ๙๕.๔ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๗๘.๒ ในปี ๒๕๔๓ ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายหลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า ๓๐ บาทรักษาทุกโรค และประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ๓.๖ ล้านคนในช่วง ๔ ปี จำนวนคนยากจนลดลงเหลือ ๖ ล้านคน อันเนื่องมาจากการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงิน และแหล่งความรู้เพื่อสร้างงานและสร้างอาชีพ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรเพิ่มขึ้น จาก ๗.๒ ในปี ๒๕๔๓ เป็น ๘.๑ ในปี ๒๕๔๗ เพราะการขยายโอกาสทางการศึกษาและ ผ่อนคลายกฎระเบียบของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวนคดียาเสพติดลดลงจาก ๔๒๐.๗ ในปี ๒๕๔๓ เหลือ ๑๑๖.๕ ต่อประชากรแสนคนในปี ๒๕๔๗ เนื่องจากรัฐบาลได้เอาจริงเอาจัง กับการปราบปรามผู้มีอิทธิพลและผู้ค้ายาเสพติด

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

กระผมต้องขอขอบพระคุณประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้ ไว้วางใจให้รัฐบาลเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินต่อเนื่องเป็นสมัยที่สอง ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึง ความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลว่าเดินมาอย่างถูกต้องทิศทาง และการบริหารประเทศมีประสิทธิภาพโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ในระยะสี่ปีที่ผ่านมา การดำเนินนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสใหม่ให้แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐบาลยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะ ดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจน

ควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ โดยรัฐบาลจะดูแลคุณภาพคนไทยตั้งแต่แรกเกิดจนสูงอายุ และขจัดยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไปจากสังคมไทย

โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศในขณะนี้ยังคงมีสัดส่วนไม่สมดุลระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร โดยการผลิตในภาคอุตสาหกรรมยังเป็นการรับจ้างผลิตตามคำสั่ง หรือรูปแบบที่คิดค้นโดยเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบ ทุน และเทคโนโลยีจากต่างประเทศในระดับสูง ประเทศไทยจึงได้ผลตอบแทนเพียงแค่ว่าจากแรงงานและวัตถุดิบเป็นหลักซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนน้อยของห่วงโซ่การผลิต เข้าลักษณะการ “ทำมากได้น้อย”

ภาคการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ยังประสบกับความผันผวนของราคาพืชผลในตลาดโลกและประสบความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติทั้งดินและน้ำ การขายวัตถุดิบส่งออกให้แก่ต่างประเทศ และประสบปัญหาการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี ในขณะที่ภาคบริการโดยเฉพาะการท่องเที่ยวยังพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่ในการเพิ่มมูลค่า ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ มิฉะนั้นการขยายตัวของเศรษฐกิจจะนำไปสู่ภาวะการขาดดุลการค้าและการแข่งขันด้านราคา อันเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวของประเทศอย่างยั่งยืน

นอกจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมในประเทศเหล่านี้ รัฐบาลยังต้องเผชิญกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมโลก อันได้แก่

(๑) การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ ซึ่งแนวโน้มการเปิดเสรีการค้าของประเทศต่าง ๆ จะทำให้ประเทศไทยมีโอกาสในการขยายการส่งออก การท่องเที่ยวและการลงทุนมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดโลก ดังนั้น เราจึงต้องรู้เท่าทันและเตรียมรับมือจากการขับเคลื่อนอย่างเสรีของข่าวสารความรู้ เทคโนโลยี แรงงานและประชากร เงินทุน การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(๒) ความไม่สมดุลในเศรษฐกิจโลกและการแก่งแย่ง ที่อาจส่งผลต่อ

ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและราคาสินค้าในตลาดโลก

(๓) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยีหลักทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

(๔) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม อันเนื่องมาจากโครงสร้างประชากรของโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น การขยายตัวของสังคมเมือง รวมทั้งการรับรู้และแลกเปลี่ยนในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายที่มีต่อกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และอนาคตของประเทศ และ

(๕) ความผันผวนที่อาจมีผลกระทบ เช่น สถานการณ์การเมืองและความมั่นคงในโลก การระบาดของโรคอุบัติใหม่ ยาเสพติดในรูปแบบที่หลากหลาย ความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศที่นำไปสู่ภัยธรรมชาติ เป็นต้น เรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องวางมาตรการป้องกันและแก้ไขทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตในสังคมไทย

อนึ่ง รัฐบาลตระหนักดีว่าการบริหารประเทศที่เผชิญความท้าทายเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยยุทธศาสตร์และการวางแผนที่ดี ระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ การมีตัวบทกฎหมายตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เพียงพอ เป็นธรรม และทันสมัย และความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใสในการปฏิบัติราชการทุกระดับ ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่จะเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

ทำนุประธาณรัฐสภาที่เคารพ

สี่ปีข้างหน้าต่อไปนี้จะป็นสี่ปีแห่งการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืนในทุกทาง รัฐบาลจะสร้างโอกาสเพื่ออนาคต วางรากฐานใหม่ให้แก่ประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โดยเน้นการคืนความเข้มแข็งสู่ท้องถิ่น คืนความสมบูรณ์ของดินและน้ำสู่ธรรมชาติ และคืนอำนาจการตัดสินใจสู่ชุมชน โดยให้ความสำคัญแก่การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมให้มีความสมดุลมากยิ่งขึ้น สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ระบบเศรษฐกิจ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อนำไปสู่สังคมเศรษฐกิจบนฐานความรู้ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เพื่อนำประเทศไปสู่โครงสร้างที่มี

ความสมดุล มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน โดยรัฐบาลจะดำเนินนโยบายแก้ประการ ดังต่อไปนี้

๑. นโยบายขจัดความยากจน

ทำนุประธาณรัฐสภาที่เคารพ

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายและมาตรการในการขจัดความยากจนของประเทศให้หมดสิ้นไป โดยปรับปรุงระบบบริหารจัดการทั้งระบบ เชื่อมโยงการแก้ไขความยากจนทุกระดับ ตั้งแต่ บุคคล ชุมชน และประเทศ ตลอดจนสร้างกลไกที่เชื่อมโยงให้คนยากจนในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ในระดับบุคคล รัฐบาลจะเน้นการขยายโอกาส สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มช่องทางการเข้าถึงทุน ซึ่งรวมถึง เงินทุน กรรมสิทธิ์ที่ดิน และองค์ความรู้ โดยเร่งรัดการกระจายกรรมสิทธิ์ที่ดิน ขยายโอกาสการเข้าสู่ทุนผ่านระบบการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน รวมทั้งส่งเสริมระบบสหกรณ์และกระบวนการเรียนรู้ในการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงรุก โดยจัดตั้งหน่วยบริการเคลื่อนที่แก้อุปสรรคความยากจนที่เรียกว่า **“คาราวานแก้จน”** เพื่อให้คำแนะนำและบริการต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ

ในระดับชุมชน รัฐบาลจะดำเนินการเสริมสร้างขบวนการชุมชนเข้มแข็งและให้คนยากจนสามารถเชื่อมโยงประโยชน์จากปัจจัยแวดล้อมระดับมหภาคไปถึงคนจนในชุมชน รัฐบาลจะพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรในระดับชุมชน เช่น โรงสีชุมชน โรงปุ๋ยเกษตรอินทรีย์ชุมชน ซึ่งจะต้องจัดให้มีทั่วถึงทุกอำเภอ และสหกรณ์เครื่องจักรกลเกษตรขั้นพื้นฐาน การสร้างระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้าเกษตร และระบบการตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้จะพัฒนาระบบการเงินที่สนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากจากกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมสู่ธนาคารหมู่บ้านที่ให้โอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างยั่งยืน รัฐบาลเห็นว่าความเข้มแข็งของชุมชนเป็นพลังสำคัญในการต่อสู้ความยากจน ดังนั้น รัฐบาลจะได้จัดสรรงบประมาณตามขนาดประชากร (Small Medium Large: SML) ให้ครบทุกหมู่บ้านและชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการแก้ไขปัญหาของตนเอง

ในระดับประเทศ รัฐบาลจะส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึงและพอเพียง เพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในระยะยาวได้ โดยบริหารการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพดิน รัฐบาลจะเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรน้ำ จัดหาและจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการในระบบการผลิตของเกษตรกรอย่างทั่วถึง และจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicles: SPV) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และแหล่งทุน เพื่อลดความเสี่ยงให้แก่เกษตรกร จัดตั้งระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรรายผลิตภัณฑ์ เพื่อเน้นการสร้างเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนต่อเกษตรกรอย่างเป็นธรรม รวมทั้งจะขยายขอบเขตการประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบและแรงงานในภาคเกษตรอีกด้วย

๒. นโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

ทำนุประธาณรัฐสภาที่เคารพ

เป้าหมายของการพัฒนาคือการทำให้คนมีความสุข ซึ่งจะต้องประกอบด้วย การมีสุขภาพแข็งแรง ครอบครัวที่อบอุ่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทร รัฐบาลจึงถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ รวมถึงอนุรักษ์ส่งเสริมทุนทางสังคมที่เข้มแข็งของประเทศไทยซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจมีความมั่นคงและยั่งยืนได้

รัฐบาลจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาให้มีความรู้และจริยธรรม เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิด โดยให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวที่อบอุ่น และสถานศึกษาที่เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดด้วยการปลูกฝังความรู้ที่ทันโลกและคุณค่าที่ดีของวัฒนธรรมไทย สร้างความเข้าใจให้แก่พ่อแม่ถึงวิธีการดูแลบุตรที่ถูกต้องตามระดับการพัฒนาของสมองด้วยหน่วยบริการเคลื่อนที่เข้าถึงตัว ซึ่งเรียกว่า “คาราวานเสริมสร้างเด็ก”

รัฐบาลจะส่งเสริมบทบาทของคณะสงฆ์ วงการศาสนา กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี โรงเรียน และครอบครัวที่ต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ตลอดจนสนับสนุนให้ สื่อมวลชนร่วมมือบทบาทในด้านเหล่านี้ยิ่งขึ้น และจะจัดให้มีสถานที่เพื่อการปฏิบัติธรรม และความสงบร่มเย็นทางจิตใจในทำนองเดียวกับพุทธมณฑลให้ครอบคลุมทั่วราชอาณาจักร

รัฐบาลจะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน ทุกรูปแบบสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และ สนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงคุณค่าของ ลักษณะเฉพาะและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รัฐบาลจะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสือ อย่างจริงจังตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต เพื่อรองรับสังคมเศรษฐกิจบนฐานความรู้ พัฒนาทักษะ และการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในช่วงวัยทำงานอย่างเป็นระบบ และพัฒนามาตรฐาน วิชาชีพของแรงงาน เยาวชนไทยทุกคนจะได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างน้อย ๑๒ ปี รัฐบาลจะจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (Income Contingency Loans: ICL) สนับสนุนการศึกษาของเยาวชนตั้งแต่ ปวส. ถึงอุดมศึกษา โดยรัฐจะให้โอกาส ในการศึกษา ก่อนและผ่อนชำระเมื่อมีรายได้

รัฐบาลตระหนักดีว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาความรู้ และเป็นสังคมที่ ประชาชนมีความสุข สนุกสนานกับการหาประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ดังนั้น รัฐบาลจะ ร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างแหล่งบริการองค์ความรู้ให้กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ อย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น อาทิ ระบบห้องสมุดสมัยใหม่ หรืออุทยาน การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ ศูนย์พัฒนา ด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ ศูนย์บำบัดและพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติกและผู้ด้อยโอกาส อื่น ๆ ศูนย์การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งจะดำเนินการ เชื่อมเครือข่ายความรู้ของทุกโรงเรียนเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ รัฐบาลจะพิจารณา สิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเต็มที่ให้แก่ภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการเหล่านี้

รัฐบาลจะสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงอุดมศึกษา เช่น การเพิ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ การให้สถาบันวิจัยมีส่วนร่วมในการผลิตบุคลากรระดับปริญญาโทและเอก เป็นต้น จะผลักดันให้ประชาชน มีความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียิ่งขึ้น

รัฐบาลจะสนับสนุนให้โรงเรียนที่มีชื่อเสียงสามารถระดมทุนเองได้ เพื่อสร้าง เครือข่ายของโรงเรียน และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีความต้องการ ร่วมสร้างคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดตั้งเขตปลอดอบายมุขรอบสถานศึกษา โดยผลักดัน กฎหมายและมาตรการเพื่อให้อบายมุข ยาเสพติด และสิ่งชั่วร้ายทางเพศ อยู่ห่างไกลจาก เยาวชน

นโยบายทางด้านวัฒนธรรม ในอีกสี่ปีต่อไปนี้จะเน้นที่การส่งเสริมให้วัยรุ่นไทย เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง รักชาติในทางที่ถูกต้อง มีคุณธรรมเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และเข้าใจถึงคุณค่า งามซึ่งในความสุนทรีย์ของศิลปะ เพื่อก่อให้เกิดศิลปินรุ่นใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์งานศิลป์ ได้ทัดเทียมนานาชาติ โดย (๑) จัดหาพื้นที่ถาวรทางศิลปะประเภทต่าง ๆ ให้เด็ก และเยาวชนได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และเป็นเวทีพบปะศิลปิน (๒) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่มีศักยภาพหรือส่อแววด้านศิลปะ (๓) ส่งเสริมให้เกิดการประกวด แข่งขันผลงานศิลปะหลากหลายประเภท ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เพื่อค้นหาศิลปินรุ่นใหม่ และ (๔) ประสานกับหน่วยงาน ทางการศึกษา เพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ศิลปะ อย่างสร้างสรรค์

ในด้านการพัฒนาสุขภาพของประชาชน รัฐบาลจะเพิ่มคุณภาพของระบบ ประกันสุขภาพถ้วนหน้า ๓๐ บาท และปฏิรูประบบบริหารจัดการสาธารณสุขที่มี ประสิทธิภาพและครบวงจร ทั้งการซ่อม สร้าง และเสริมสุขภาพ โดยปรับระบบบริการ ทางการแพทย์และสาธารณสุขให้ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค การนำ มาตรการภาษีการบริโภคสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมาใช้กระตุ้นการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมบุคคลให้ ลด ละ และเลิก พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่อสุขภาพ และนำรายได้จากภาษี

ดังกล่าวมาส่งเสริมกิจกรรมสุขภาพและสังคม รัฐบาลจะปฏิรูประบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจะจัดตั้งศูนย์ศึกษาและวิจัยทางการแพทย์เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่

รัฐบาลจะส่งเสริมการกีฬาเพื่อสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาทักษะทางด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศที่จะนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ สร้างนิสัยรักการกีฬาและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นและมัวสุมกับสิ่งอบายมุขและยาเสพติด รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสออกกำลังกายโดยการเล่นกีฬาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและพลานามัยที่ดี

ในด้านความมั่นคงของชีวิตและสังคม รัฐบาลจะสนับสนุนให้ประชาชนมีความมั่นคงในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ทั้งในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการที่อยู่อาศัยราคาถูกจากโครงการของรัฐ และในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยโดยผ่อนชำระ แต่ยังมีขาดระบบเงินกู้ระยะยาวในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมอย่างพอเพียง และโดยมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค นอกจากการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยแล้ว รัฐบาลจะพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้น่าอยู่ เช่น การมีสวนสุขภาพในชุมชน เป็นต้น

รัฐบาลจะดำเนินการต่อเนื่องอย่างจริงจังที่จะ **ปราบปรามผู้มีอิทธิพลและยาเสพติดให้หมดไปจากสังคมไทย** โดยยังคงยึดหลักการ “ผู้เสพ คือผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษา ส่วนผู้ค้า คือผู้ที่ต้องได้รับโทษตามกฎหมายการยุติธรรม” โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับมาตรการปราบปรามทางกฎหมาย และตัดช่องทางทางการเงินทุจริตของผู้มีอิทธิพลในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการค้ายาเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า การค้ามนุษย์ และการเป็นเจ้ามือการพนัน เป็นต้น

รัฐบาลจะสร้างหลักประกันความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ให้เด็กและสตรี โดยจะขจัดขบวนการค้ามนุษย์ให้หมดสิ้นไป ขจัดการเลือกปฏิบัติและการละเมิดสิทธิเด็กและสตรีในทุกรูปแบบและอย่างเด็ดขาด รวมทั้งส่งเสริมความรู้และอาชีพให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเองได้

สำหรับการเตรียมความพร้อมให้แก่สังคมผู้สูงอายุ จะยึดหลักการให้ ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นผู้สูงอายุ ที่มีสุขภาพดี ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยสร้างหลักประกันด้านรายได้และระบบการออมในช่วงวัยทำงานที่เพียงพอสำหรับช่วงวัยชรา สร้างพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมกับช่วงวัย สนับสนุนครอบครัวให้เข้มแข็งสามารถดูแลสมาชิกได้อย่างมีคุณภาพ ยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับผู้มีอายุเกิน ๖๕ ปี และส่งเสริมการใช้ประสบการณ์ของผู้สูงอายุในกระบวนการพัฒนา ประเทศโดยระบบคลังสมอง

รัฐบาลจะสร้างความสุขให้คนกรุงเทพฯ ด้วยนโยบายกรุงเทพฯ แข็งแรงและ น่าอยู่ โดยเร่งปรับปรุงคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีโรงเรียนใกล้บ้าน มีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน และเดินทางสะดวกสบาย โดยปฏิรูประบบรถโดยสารประจำทาง และ พัฒนาระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง และลดมลภาวะ

๓. นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

ทำนุประธาณรัฐสภาที่เคารพ

สิ่งที่ท้าทายในอนาคตมิได้มีเพียงแต่การรักษาให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโต อย่างพอเพียงต่อการจ้างงานและสร้างรายได้ แต่ที่สำคัญคือการปรับเปลี่ยนการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ ที่สามารถขยายตัวได้อย่างยั่งยืน กระจายผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจได้อย่างทั่วถึง และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้น ในช่วงสี่ปีต่อไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างรากฐานของเศรษฐกิจของ ประเทศให้เข้มแข็ง

รัฐบาลจะปรับโครงสร้างเศรษฐกิจทั้งระบบโดยมุ่งไปสู่การเพิ่มมูลค่า

ผลผลิตบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทย โดยผนวกฐานทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทย เข้ากับการสร้างผู้ประกอบการใหม่ การบริหารจัดการที่ดี การใช้นวัตกรรมเชิงพาณิชย์ การสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับ และการจัดระบบการตลาดให้มีการผลิตและบริการอันเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในตลาดโลกเพื่อการขยายตัวอย่างยั่งยืนของประเทศในอนาคต

ในการปรับโครงสร้างภาคการเกษตร รัฐบาลจะสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตร โดยส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และกระบวนการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนในการเพิ่มมูลค่าสินค้า โดยให้ความสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และนำผลผลิตเกษตรไปผลิตเป็นพลังงานทดแทน เช่น ปาล์ม น้ำมัน อ้อย มันสำปะหลัง การผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางการตลาดสูงและมีโอกาสเพิ่มมูลค่า เช่น ยางพารา ปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เป็นต้น และส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร โดยพัฒนาระบบการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรทั้งการนำเข้าและส่งออกให้เป็นไปตามมาตรฐานโลก รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

ในด้านภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่มีการแข่งขันสูง รัฐบาลจะเปลี่ยนผู้ประกอบการที่ยังเป็นผู้รับจ้างผลิตและได้รับส่วนแบ่งจากผลประโยชน์ในธุรกิจเพียงส่วนน้อย ให้เป็นผู้ประกอบการที่มีความรู้ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด โดยจะพัฒนาให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

ในด้านการใช้วัตถุดิบภายในประเทศและเพิ่มมูลค่าสินค้า รัฐบาลจะส่งเสริมโดยเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและกลุ่มโอกาสใหม่ รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพกลุ่มอุตสาหกรรมที่อ่อนแอ และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรม ตลอดจนการเพิ่มมูลค่าผลผลิตบนพื้นฐานความรู้ โดยส่งเสริมให้มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้ในทุกระดับ ตั้งแต่วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจขนาดใหญ่

ขณะเดียวกันรัฐบาลจะพัฒนาระบบสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) พัฒนาระบบวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการผลิตและการค้า จะสนับสนุนให้มีการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย โดยร่วมกับภาคเอกชนในการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม ผลักดันให้มีการจดทะเบียนลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรของคนไทยทั้งในและนอกประเทศ และให้นำทรัพย์สินทางปัญญานั้นไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง

(๒) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับภาคอุตสาหกรรม ให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกของผู้ประกอบการ มีความสามารถในการเรียนรู้ มีทักษะในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาขาใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจในอนาคต รัฐบาลจะจัดให้มีการฝึกอบรมฝีมือแรงงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดโดยมุ่งให้แรงงานมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งจะเข้าสู่การแข่งขันในตลาดผู้บริโภคระดับสูง โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าแรงงานทุกคนจะต้องได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจะรณรงค์ให้ผู้จ้างเข้าใจถึงประโยชน์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นแรงจูงใจ

(๓) กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความเชื่อมโยงในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร แพชั่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ซอฟต์แวร์ และท่องเที่ยว และส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจอื่น ๆ เช่น พลังงาน สุขภาพ ชีวภาพ การบริการ การศึกษา การสร้างสรรค์และออกแบบ เป็นต้น

(๔) สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและยกระดับภาคการผลิตและบริการในส่วนภูมิภาค โดยจะขยายโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น อุทยานวิทยาศาสตร์ หน่วยบ่มเพาะทางเทคโนโลยี เป็นต้น และ

(๕) ส่งเสริมการผลิตด้วยเทคโนโลยีสะอาด ส่งเสริมพลังงานทดแทนในการผลิต ตลอดจนฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรม

ส่วนภาคบริการและการท่องเที่ยว นั้น รัฐบาลจะเน้นการเพิ่มมูลค่ามากกว่าการเพิ่มปริมาณ โดยรัฐบาลจะร่วมมือกับภาคเอกชน ท้องถิ่น และชุมชน ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม จัดระบบรับรองมาตรฐาน

โรงแรมและสถานบริการ เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และพัฒนามาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ รัฐบาลจะเร่งฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมหรือประสบภัยพิบัติ เช่น ชายฝั่งทะเลอันดามัน ตลอดจนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจะเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงสุขภาพ

รัฐบาลจะขยายฐานภาคบริการเพื่อสร้างรายได้ใหม่ เช่น บริการสุขภาพ การศึกษา การจัดประชุมและสัมมนานานาชาติ การขนส่งทางอากาศ การถ่ายทำภาพยนตร์ การพัฒนาซอฟต์แวร์ การค้าส่งค้าปลีก และการเป็นศูนย์กลางธุรกิจในภูมิภาค เป็นต้น

ในด้านธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รัฐบาลจะสร้างโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อให้เข้าถึงแหล่งทุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรม การตลาดทั้งในและนอกประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยผ่านกลไกต่าง ๆ ที่ริเริ่มแล้วอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กองทุนและธนาคารหมู่บ้าน การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

รัฐบาลจะสร้างโอกาสการพัฒนาให้แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสนับสนุนองค์ความรู้ในด้านการขาย การตลาด ระบบบัญชี การให้ความรู้ในการปรับปรุงคุณภาพสินค้าและการผลิต รวมทั้งการช่วยเหลือจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้านและชุมชนอย่างกว้างขวาง ตลอดจนจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้าของประเทศไทยในเมืองใหญ่ในต่างประเทศ เพื่อสร้างตลาดและเผยแพร่ชื่อประเทศไทยให้เป็นที่รู้จัก

รัฐบาลจะปรับเปลี่ยนระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้าใหม่ ให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และทันเวลา ให้สามารถรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจเพื่อเชื่อมโยงแหล่งผลิตจากท้องถิ่นไปสู่ตลาดในทุกระดับ ซึ่งจะลดต้นทุนในทุกขั้นตอนของการกระจายสินค้า มีระบบเชื่อมโยงการขนส่งหลายรูปแบบ ทั้งทางรถ เรือ รถไฟ และทางท่อ โดยให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงท่าเรือแหลมฉบัง และท่าอากาศยานสากลสุวรรณภูมิ ให้เป็นประตูสู่ตลาดโลก

รัฐบาลจะขยายเครือข่ายและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทันสมัยและทั่วถึงทั่วประเทศในราคาที่ เป็นธรรม มีความเพียงพอ สามารถรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจ และนำมาใช้ประโยชน์ในการเพิ่มความรู้อให้แก่สังคม การบริหารประเทศ และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ในภาวะปัจจุบันที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกยังคงสูงและมีความผันผวน รัฐบาลจะดำเนินนโยบายพลังงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบการผลิต การขนส่ง และการดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการนำเข้าพลังงาน และพัฒนาพลังงานทางเลือกที่ประเทศไทยสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาก๊าซธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความมั่นคงด้านพลังงานในภูมิภาค และเพิ่มมูลค่าในประเทศโดยการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมต่อเนื่อง และอุตสาหกรรมผลิตพลังงานชีวภาพ ส่งเสริมการใช้เอทานอลและไบโอดีเซลที่เป็นผลผลิต การเกษตรเพื่อทดแทนน้ำมัน

เพื่อให้การลงทุนและการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจะเพิ่มศักยภาพของรัฐวิสาหกิจ โดยการปรับปรุงการบริหารและแปรสภาพเป็นบริษัท จัดกลุ่มเพื่อการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลไกการกำกับดูแลกิจการที่เกี่ยวข้องกับบริการโครงสร้างพื้นฐาน รัฐบาลจะกำกับดูแลการบริหารจัดการและพัฒนา รัฐวิสาหกิจ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนผู้บริโภคในฐานะผู้รับบริการ

ในการขจัดความยากจน การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้น มีความจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก รัฐบาลจะพิจารณาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมโดยยึดหลักการให้เศรษฐกิจขยายตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาวินัยทางการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด โดยจัดทำงบประมาณที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ ดูแลระดับเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับเหมาะสม รักษาทุนสำรองระหว่างประเทศและดุลบัญชีเดินสะพัดให้อยู่ในระดับที่เพียงพอ และสามารถคงสถานภาพของประเทศผู้ให้กู้สุทธิได้

ในส่วนของตลาดเงิน รัฐบาลจะสร้างความเข้มแข็งและโปร่งใส พร้อมไปกับการสนับสนุนให้องค์กรธุรกิจและประชาชนในทุกภาคส่วนของประเทศมีโอกาสและช่องทางที่จะเข้าถึงแหล่งทุนทางการเงินต่าง ๆ ได้อย่างพอเพียง ในส่วนของตลาดทุน รัฐบาลจะพัฒนาทั้งตลาดตราสารทุนและตลาดตราสารหนี้ ให้เป็นแหล่งระดมทุนระยะยาวสำหรับองค์กรธุรกิจทุกขนาด นอกจากนี้รัฐบาลจะส่งเสริมการออมของประเทศ เพื่อความมั่นคงของชีวิตประชาชน และเป็นแหล่งเงินที่จะช่วยลดการพึ่งพาเงินทุนต่างประเทศในการขยายการลงทุนของประเทศ

ในด้านการเงินระหว่างประเทศนั้น รัฐบาลจะดำเนินการต่อเนื่องในการผลักดันความร่วมมือทางการเงินในภูมิภาค โดยการพัฒนาตลาดตราสารหนี้เอเชีย ให้เป็นกลไกสำคัญในการระดมเงินทุนเพื่อประโยชน์ร่วมกันของภูมิภาคและประเทศไทย

๔. นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทำนุประธาณรัฐสภาที่เคารพ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องมีความสมดุลในการใช้ การอนุรักษ์ และการทดแทนอย่างเหมาะสม เพื่อรักษาทรัพย์สินของประเทศที่มีค่านี้ให้เป็นสมบัติของคนในรุ่นต่อไป ดังนั้น รัฐบาลจะส่งเสริมและเร่งฟื้นฟูความสมบูรณ์ของดินและน้ำสู่ธรรมชาติ แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมและมลภาวะเพื่อคืนสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับคนไทย

รัฐบาลจะกำหนดวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐและเอกชนภายใต้การมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชนท้องถิ่น ที่ให้มีความสมดุลของการใช้ประโยชน์ การถือครอง และการอนุรักษ์ฐานทรัพยากร ที่ดิน ป่าไม้ ลุ่มน้ำ ทรัพยากรชายฝั่ง การใช้ภูมิสารสนเทศ การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องให้เกิดประโยชน์สูงสุด

และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

รัฐบาลจะดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง สนับสนุนให้ชุมชนจัดทำฝายน้ำล้นและฝายชะลอความชุ่มชื้นหรือฝายแม้วตามแนวพระราชดำริ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รัฐบาลจะลงทุนเพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบตามลักษณะกายภาพของกลุ่มน้ำ ตั้งแต่การพัฒนาแหล่งต้นน้ำ กลางน้ำ และการกระจายการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง รัฐบาลจะฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรดินอย่างเต็มที่ การยุติการเผาไร่นาและทำลายหน้าดิน การลดการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตร รวมทั้งการฟื้นฟูดินและป้องกันการชะล้างทำลายดิน โดยการปลูกแฝกตามแนวพระราชดำริ และให้มีมาตรการป้องกันและเตือนภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง ธรณีพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงของชั้นบรรยากาศ และดำเนินมาตรการลดผลกระทบและความเดือดร้อนของประชาชน

ด้านมลภาวะ รัฐบาลจะเร่งรัดการควบคุมมลพิษจากก๊าซ ชยะ น้ำเสีย กลิ่น และเสียง ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค โดยเร่งรัดการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสังคมเมืองและการผลิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม การจัดระบบกำจัดขยะโดยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัดขยะ

รัฐบาลจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การผลิตวัสดุที่สามารถย่อยสลายได้ การหมุนเวียนการใช้วัตถุดิบและเทคโนโลยีที่สะอาด และการใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลดการก่อมลภาวะและลดภาระของสังคม นอกจากนี้ รัฐบาลจะป้องกันการใช้ประเทศไทยเป็นประเทศปลายทางของการรับภาระจากการส่งขยะ ของเสีย และกากพิษอุตสาหกรรม

๕. นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ท่าทีประธานรัฐสภาที่เคารพ

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้ รัฐบาลจึงต้องดำเนินนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่จะรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทย ในขณะเดียวกันต้องแสวงหาพันธมิตรและสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งในระดับประเทศเพื่อนบ้านและในระดับภูมิภาค เพื่อร่วมกันพัฒนาและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดผลกระทบต่อประเทศไทยได้

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายการต่างประเทศเชิงรุกที่ยึดถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค และจะมุ่งส่งเสริมและขยายสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยจะอาศัยการต่างประเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล

ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ กับนานาประเทศ รัฐบาลจะสานต่อความเข้าใจอันดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านให้แน่นแฟ้น และขยายความร่วมมือ ทั้งในระดับภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) และกรอบอนุภูมิภาคอื่น ๆ ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรม การเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมขนส่งทางบก น้ำ และอากาศ การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

รัฐบาลจะร่วมมือกับประเทศอาเซียนในการเร่งจัดตั้งประชาคมอาเซียน ให้บรรลุเป้าหมายเร็วยิ่งขึ้น และผลักดันให้กรอบความร่วมมือเอเซีย (ACD) เป็นเวทีเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเซีย รวมทั้งเพื่อเป็น

พื้นฐานที่สำคัญในการนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมแห่งเอเชีย

นอกจากนี้ รัฐบาลจะสานต่อและขยายความร่วมมืออย่างทัดเทียมกัน ในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ กับประเทศและกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลก บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งจะเสริมสร้างความยอมรับและความเชื่อมั่นของ ต่างประเทศต่อประเทศไทย

ด้านความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคี รัฐบาลจะยึดมั่นต่อพันธกรณีของ ไทยตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ กฎหมายระหว่างประเทศ กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่ไทย เป็นภาคีสมาชิก และข้อผูกพันระหว่างประเทศของไทย รวมทั้งจะมุ่งสานต่อการเพิ่มบทบาท ของไทยภายใต้กรอบสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศ องค์การระดับภูมิภาค และ เครือข่ายระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนสันติภาพ ความมั่นคง กระบวนการ ประชาธิปไตย และความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม วิชาการ และความมั่นคงของมนุษย์ การให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมโดยเฉพาะ การฟื้นฟูบูรณะภายหลังความขัดแย้ง ตลอดจนให้ความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย และการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานและการประชุมระหว่างประเทศ

รัฐบาลจะสนับสนุนให้คนไทยมีบทบาทสำคัญในเวทีสหประชาชาติและ องค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ และให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและมีส่วนร่วมกำหนดและ สร้างกฎกติการะหว่างประเทศที่สำคัญ และในกระบวนการปฏิรูปสหประชาชาติ รวมทั้ง การแก้ไขปัญหาข้ามชาติที่ประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหา ยาเสพติด โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง โรคระบาดร้ายแรง ภัยพิบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดความยากจนและการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับมิติด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รัฐบาลจะดำเนินนโยบาย เศรษฐกิจระหว่างประเทศในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง และมีความเชื่อมโยงกับนโยบายเศรษฐกิจ ภายในประเทศโดยเฉพาะการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เพื่อนำความร่วมมือระหว่าง ประเทศมาใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพให้แก่บุคลากรในทุกระดับให้มีความพร้อม ในการเข้าสู่และเกื้อหนุนต่อการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่ และพัฒนาศักยภาพ ของไทยให้มีบทบาทนำในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค

รัฐบาลจะสานต่อการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศโดยรวม การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินนโยบายการตลาดเชิงรุกทั้งในตลาดเดิมและตลาดใหม่ เพื่อส่งเสริมให้สินค้าและบริการของไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างแพร่หลายจากผู้บริโภคในต่างประเทศ

รัฐบาลจะเสริมสร้างบทบาทหน้าที่สร้างสรรค์ของผู้แทนไทยในการเจรจาการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กรอบพหุภาคี เพื่อเสริมอำนาจต่อรองและรักษาผลประโยชน์โดยรวมของประเทศ รวมทั้งมุ่งขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศ เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร วัตถุดิบ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในต่างประเทศ เพื่อนำมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยในเวทีการค้าระหว่างประเทศ

เพื่อให้การดำเนินนโยบายการต่างประเทศสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนคนไทยได้อย่างแท้จริง รัฐบาลจะสานต่อการดำเนินงานการทูตเพื่อประชาชน โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมในภารกิจด้านการต่างประเทศ การเสริมสร้างและสนับสนุนชุมชนไทยในต่างประเทศให้มีบทบาทและส่วนร่วมในการปกป้องรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งจะมุ่งส่งเสริม รักษา และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ ภาคเอกชนไทย แรงงานไทย และคนไทยในต่างประเทศ ตลอดจนจะมุ่งพัฒนาระบบบริหารราชการในต่างประเทศแบบบูรณาการให้สมบูรณ์ขึ้น

๖. นโยบายพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ทำนุประธานรัฐสภาที่เคารพ

การที่ประเทศจะมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งและมีสังคมที่สงบสุขจะต้องมีพื้นฐานของกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะความโปร่งใสและปลอดความทุจริตในทุกกระดับและทุกวงการทั้งภาครัฐและเอกชน

รัฐบาลจะพัฒนากฎหมายทั้งระบบให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน ยกเลิกกฎหมายที่ไม่มีการบังคับใช้ สร้างภาระไม่จำเป็นแก่ประชาชน และก่อให้เกิดความยุ่งยาก ลำบาก ซ้ำซ้อนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ และไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนากฎหมายเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ที่เน้นการขยายโอกาสให้คนจนและคนด้อยโอกาส และการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศให้ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์

รัฐบาลจะปรับปรุงระบบอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรมโดยทั่วถึงและรวดเร็ว นอกจากนี้ จะปรับปรุงระบบการจัดการศึกษากฎหมาย การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทางกฎหมายในภาครัฐ และการส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้กฎหมายในชีวิตประจำวัน สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสิทธิ และเสรีภาพพื้นฐานของตน

รัฐบาลจะพัฒนาระบบราชการอย่างต่อเนื่องต่อไป ด้วยการปรับโครงสร้างราชการและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้บทบาทและภารกิจมีความกระชับ มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งการดูแลพื้นที่ การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ปกติ และการปฏิบัติราชการตามระเบียบวาระงานพิเศษ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการ

ของประชาชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

รัฐบาลจะเสริมสร้างประสิทธิภาพของระบบการบริหารงานแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องไม่ว่าในระดับจังหวัดหรืออื่น ๆ รัฐบาลจะเน้นระบบการบริหารงานบุคคลภาครัฐให้มีคุณธรรมและมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล จัดระบบค่าตอบแทนให้เป็นธรรม

นอกจากนี้จะปรับปรุงระบบบริการประชาชนให้เป็นเชิงรุกมากขึ้นในรูปแบบการให้บริการถึงตัวบุคคลผ่านระบบศูนย์บริการร่วมและระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์แบบยกระดับสมรรถนะของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ พัฒนารูปแบบโครงสร้างและระบบการบริหารงานใหม่ที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวสูง มุ่งเน้นการจัดการความรู้ และพัฒนาส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

รัฐบาลจะดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในวงราชการอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบราชการที่โปร่งใสและสะอาด โดยการวางระบบการตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ความคุ้มค่า พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบลงโทษผู้ทุจริตอย่างเด็ดขาด เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนการจ่ายเงินแผ่นดินให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์เรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง และปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมของสังคม ให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐบาลจะส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการที่ดีในภาคเอกชน โดยเฉพาะระบบการตรวจสอบกิจการที่โปร่งใส และสนับสนุนให้ภาคเอกชนยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อลูกค้า ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สังคม โดยการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อสร้างความเป็นธรรม ตลอดจนป้องกันการผูกขาดตัดตอน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในสี่ปีต่อไปนี้ รัฐบาลจะส่งเสริมให้มีการนำศีลธรรมและคุณธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและประกอบกิจการของทุกฝ่าย โดยจะขอความร่วมมือจาก

คณะสงฆ์และองค์กรหลักของทุกศาสนา

๗. นโยบายส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

ทำนุปรธานรัฐสภาที่เคารพ

ระบอบประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

รัฐบาลมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมและพัฒนากระบวนการประชาธิปไตย โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การที่รัฐบาลได้รับความไว้วางใจจากประชาชนอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาทำให้เกิดมิติใหม่ของระบบการเมืองไทยที่มีรัฐบาลเข้มแข็ง แต่รัฐบาลก็ตระหนักดีว่าสังคมในระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีการตรวจสอบการบริหารกิจการบ้านเมือง โดยมีภาคประชาชนที่เข้มแข็ง ดังนั้น รัฐบาลจะรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในรูปแบบที่เหมาะสมและหลากหลายเกี่ยวกับเรื่องสำคัญตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๙ และร่วมกับทุกฝ่ายที่จะส่งเสริมและยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ทัดเทียมระดับสากล รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ติดตามคนหายและระบบพิสูจน์ศพนิรนาม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมไทย

รัฐบาลจะส่งเสริมสนับสนุนการทำงานขององค์กรอิสระต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชน หรือปราชญ์ท้องถิ่น กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองและสามารถตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้ และส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนที่สร้างสรรค์และกระบวนการประชาสังคม ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

๘. นโยบายรักษาความมั่นคงของรัฐ

ทำนุประธานรัฐสภาที่เคารพ

รัฐบาลจะเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์มิให้ผู้ใดล่วงละเมิดได้

รัฐบาลจะพัฒนาระบบการป้องกันประเทศตามแนวทางการป้องกันประเทศที่ได้มาตรฐาน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึก และนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ พัฒนาความพร้อมและความทันสมัยของกองทัพให้มีประสิทธิภาพและความพร้อมในการรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพในภูมิภาคต่าง ๆ ภายใต้กรอบของสหประชาชาติ ในขณะที่เดียวกันก็สนับสนุนกองทัพให้มีบทบาทในการร่วมพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเผชิญสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ

ในการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย รัฐบาลจะมุ่งการสกัดกั้นและป้องกันการเข้ามาใหม่ การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว และการปราบปรามการค้าลักลอบเข้าเมืองอย่างเฉียบขาดโดยเฉพาะขบวนการที่มีผู้มีอิทธิพลสนับสนุน เพื่อลดขนาดและผลกระทบของปัญหาต่อความมั่นคงระยะยาวให้เหลือน้อยที่สุดควบคู่ไปกับการจัดการกับปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่ยังไม่มีสถานภาพที่ชัดเจน และสร้างคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมภายใต้ความสมดุลระหว่างการดูแลด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน กับการรักษาความมั่นคงของชาติ

รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยระดมทรัพยากร และปรับปรุงการบริหารจัดการทั้งปวงตามหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินขึ้นในพื้นที่โดยเร็วที่สุด รวมทั้งมุ่งส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนใน

พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสร้างความสมานฉันท์ ทั้งในระดับชาติและในระดับพื้นที่ การอำนวยความสะดวกและคามยุติธรรม การจัดอัตรากำลัง อำนาจมีด การประพจน์ทุจริตผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเฉียบขาด ควบคู่ไปกับการจัดความยากจน การพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชน ตลอดจนร่วมมือกับนานาชาติ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และการก่อความไม่สงบบริเวณชายแดน

สถานการณ์ด้านความมั่นคงเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐบาลจะปฏิรูปงานด้านการข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ ทั้งระบบข้อมูลเชิงลึกด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง รวมถึงการสร้างความร่วมมือในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ที่เป็นภัยพิบัติขนาดใหญ่ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์โดยให้ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยระดับชาติและการบริหารวิกฤตการณ์ การเตรียมความพร้อมเพื่อตอบสนองอย่างฉับไวต่อวิกฤตการณ์และการบริหารจัดการเพื่อการบรรเทาและฟื้นฟูสาธารณภัยโดยเร็ว

๙. นโยบายตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ทำนุประธาณรัฐสภาที่เคารพ

ในช่วงสี่ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินการตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญอย่างจริงจังมาโดยตลอด และได้รายงานความคืบหน้า ปัญหาและอุปสรรคให้รัฐสภาชุดที่แล้วทราบทุกปี ในช่วงสี่ปีต่อไป รัฐบาลก็ยังมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามแผนนโยบายพื้นฐานดังกล่าวต่อไปอย่างจริงจัง โดยผสมผสานนโยบายของรัฐบาลที่ทราบเรียนมาแล้วนี้ให้สอดคล้องกับสาระในแต่ละมาตราในหมวด ๕ ว่าด้วยแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจะรายงานให้รัฐสภาทราบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคทุกปี เพื่อรับความเห็นที่ท่านสมาชิกทั้งหลายจะร่วมกัน

แนะนำให้รัฐบาลนำไปปรับปรุงการดำเนินการให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

การกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีตามที่กล่าวมา ได้วางอยู่บนพื้นฐานข้อมูลตามความเป็นจริงของประเทศ และความต่อเนื่องกับเหตุการณ์ที่ผ่านมา ตลอดจนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมใหม่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อการแถลงนโยบายนี้เสร็จสิ้นแล้ว รัฐบาลจะได้เร่งดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติประกอบด้วย แผนนิติบัญญัติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการต่าง ๆ ไว้เป็นคู่มือและแนวทางการทำงานต่อไป

รัฐบาลขอให้ความเชื่อมั่นแก่รัฐสภาอันเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินว่า จะบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความมุ่งมั่นที่จะบริหารประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมอารยประเทศ มีความเท่าเทียมกันในสังคมที่มีความสมดุลงอกขึ้น และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ทั้งนี้ โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยเป็นที่ตั้งอย่างแท้จริง

ขอบคุณครับ

ภาคผนวก ก

ร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีถือว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน
ตามมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- ร่างกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
  - ร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม
  - ร่างกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
  - ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม
  - ร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
-

ภาคผนวก ข

บัญชีหัวข้อนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี
เปรียบเทียบกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในหมวด ๕
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของคณะรัฐมนตรี	หน้า
มาตรา ๗๑ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต	๘. นโยบายรักษา ความมั่นคงของรัฐ	๒๔
มาตรา ๗๒ รัฐต้องจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์ แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนา ประเทศ	๘. นโยบายรักษา ความมั่นคงของรัฐ	๒๔-๒๕
มาตรา ๗๓ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความ สมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้ง สนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต	๒. นโยบายพัฒนาคน และสังคมที่มี คุณภาพ ๖. นโยบายพัฒนา กฎหมายและ ส่งเสริมการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี	๘ ๒๒

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของ คณะรัฐมนตรี	หน้า
<p>มาตรา ๗๔</p> <p>รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ และ พึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค</p>	<p>๕. นโยบายการ ต่างประเทศและ เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ</p> <p>๘. นโยบายรักษา ความมั่นคงของรัฐ</p>	<p>๑๘-๒๐</p> <p>๒๔</p>
<p>มาตรา ๗๕</p> <p>รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คຸ້ມครอง สิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการ ยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัด ระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน</p> <p>รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการ บริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน</p>	<p>๖. นโยบายพัฒนา กฎหมายและ ส่งเสริมการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี</p> <p>๗. นโยบายส่งเสริม ประชาธิปไตยและ กระบวนการ ประชาสังคม</p>	<p>๒๑-๒๒</p> <p>๒๓</p>
<p>มาตรา ๗๖</p> <p>รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทาง การเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ</p>	<p>๕. นโยบายการ ต่างประเทศและ เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ</p>	<p>๒๐</p>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของ คณะรัฐมนตรี	หน้า
	๖. นโยบายพัฒนา กฎหมายและ ส่งเสริมการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ๗. นโยบายส่งเสริม ประชาธิปไตยและ กระบวนการ ประชาสังคม	๒๑-๒๒ ๒๓
มาตรา ๗๗ รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐาน ทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่	๖. นโยบายพัฒนา กฎหมายและ ส่งเสริมการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี	๒๒
มาตรา ๗๘ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและ ตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการตลอดทั้ง โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและ เท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อม ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึง เจตนาารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น	๖. นโยบายพัฒนา กฎหมายและ ส่งเสริมการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ๗. นโยบายส่งเสริม ประชาธิปไตยและ กระบวนการ ประชาสังคม	๒๑-๒๒ ๒๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของคณะรัฐมนตรี	หน้า
<p>มาตรา ๗๙</p> <p>รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน</p>	<p>๓. นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้</p> <p>๔. นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑๓</p> <p>๑๖-๑๗</p>
<p>มาตรา ๘๐</p> <p>รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน</p> <p>รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้</p>	<p>๒. นโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ</p>	<p>๗-๑๑</p>
<p>มาตรา ๘๑</p> <p>รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ</p>	<p>๒. นโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ</p> <p>๓. นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้</p> <p>๗. นโยบายส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม</p>	<p>๗-๑๑</p> <p>๑๒</p> <p>๒๓</p>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของ คณะรัฐมนตรี	หน้า
<p>มาตรา ๘๒</p> <p>รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชน ได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง</p>	<p>๒. นโยบายพัฒนาคน และสังคมที่มี คุณภาพ</p>	<p>๙</p>
<p>มาตรา ๘๓</p> <p>รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม</p>	<p>๑. นโยบายขจัด ความยากจน</p> <p>๓. นโยบายปรับ โครงสร้าง เศรษฐกิจให้สมดุล และแข่งขันได้</p>	<p>๖-๗</p> <p>๑๑-๑๔</p>
<p>มาตรา ๘๔</p> <p>รัฐต้องจัดระบบการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดิน อย่างเหมาะสม จัดหาแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกร อย่างทั่วถึง และรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผน การเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร</p>	<p>๑. นโยบายขจัด ความยากจน</p> <p>๔. นโยบายบริหาร จัดการทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p>	<p>๖-๗</p> <p>๑๖</p>
<p>มาตรา ๘๕</p> <p>รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบ สหกรณ์</p>	<p>๑. นโยบายขจัด ความยากจน</p>	<p>๖</p>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของคณะรัฐมนตรี	หน้า
<p>มาตรา ๘๖</p> <p>รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงานโดยเฉพาะแรงงานเด็กและแรงงานหญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้ง ค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรม</p>	<p>๑. นโยบายขจัด ความยากจน</p> <p>๒. นโยบายพัฒนาคน และสังคมที่มี คุณภาพ</p> <p>๓. นโยบายปรับ โครงสร้าง เศรษฐกิจให้สมดุล และแข่งขันได้</p> <p>๕. นโยบายการ ต่างประเทศและ เศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ</p>	<p>๗</p> <p>๘</p> <p>๑๓</p> <p>๒๐</p>
<p>มาตรา ๘๗</p> <p>รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัย กลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้ง ทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรา กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการ แข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ใน การรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณสุขปลอดภัย</p>	<p>๒. นโยบายพัฒนาคน และสังคมที่มี คุณภาพ</p> <p>๓. นโยบายปรับ โครงสร้าง เศรษฐกิจให้สมดุล และแข่งขันได้</p> <p>๖. นโยบายพัฒนา กฎหมายและ ส่งเสริมการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี</p>	<p>๑๐</p> <p>๑๑-๑๖</p> <p>๒๒</p>